

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORENING & MUSEUM

Nr. 1 / 2018

Kære medlemmer

Velkommen til et nyt år og et nyt blad.

Vi håber at alle er kommet godt ind i det nye år, og at året må blive et godt år for Helsingør Museumsforening.

Her ved årsskiftet har Lars Bjørn Madsen, der i mange år har været bladet Forening & Museums trofaste redaktør valgt at gå på pension. Han har stået for indsamling af historierne, layout, opsætning og ud af hans store arkiv af billeder, har vi fået et blad som ikke mange andre foreninger har magen til.

Men alt har en ende og Lars der tidligere delvist har trukket sig tilbage fra museets arkivvirksomhed har ønsket at tilbringe mere tid på sin uundværlige cykel og have fritid til private gøremål. Det er ham selvfølgelig vel undt.

Vi vil savne hans fornemme blad og er ham stor tak skyldig for de mange år, han har glædet os alle med det smukke blad. Vi er dog glade for, at han stadig vil bidrage med sin store viden om historiske emner her i bladet.

Til de kommende blade har Bente Thomsen lovet at være behjælpelig som redaktør. Bladet vil indtil videre udkomme på 16 sider. Alle bidrag til bladet kan således sendes til Bentes e-mail på btsnekkersten@gmail.com eller til mig.

Torben Bill-Jessen

Forsidebilledet

Hovedmotiv fra den skotske altertavle fra Skt. Olai Kirke. Foto: Jens Bruun. Se artiklen side 4.

FORENING & MUSEUM

Torben Bill-Jessen (ansvh.)

Bente Thomsen

Eva Arnsfelt

Maibritt Bager

Erik Trolle

Tryk: Nofoprint, Helsingør

Forening & Museum

udkommer med 4 numre
om året i februar, maj,
august og november.

Stof til bladet kan sendes til
tb-j@stofanet.dk

Helsingør

Museumsforening

Formand: Torben Bill-Jessen

Næstformand: Tom Sinding

Kasserer: Flemming Jensen

Eva Arnsfelt

Maibritt Bager

Bent Jensen

Ingrid Dora Jarnbjer

Elisabeth Thorsen

Tilforordnet: Bente Thomsen

Tilforordnet: John Zilmer

Foreningens

hjemmeside:

www.helsingormuseumsforening.dk

Kontingent

200 kr. for enkeltpersoner

250 kr. for par

550 kr. for firmaer

Betaling kan ske på:

Reg 2255 konto 1905639169

eller ved henvendelse på

Helsingør Bymuseum,

Sct. Annagade 36

Generalforsamling

Helsingør Museumsforening indkalder hermed til ordinær generalforsamling tirsdag den 20. marts 2018 kl. 19.00 i Smedenes hus, Strandgade 46. Helsingør.

Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være indsendt senest 14 dage før til Helsingør Museumsforening, c/o Torben Bill-Jessen, Århusvej 69b, 3000 Helsingør.

Følgende er ifølge vores love på valg: Tom Sinding, Ingrid Dora Jarnbjer og Elisabeth Thorsen.

Umiddelbart efter generalforsamlingen vil tidligere kommunaldirektør Flemming Jensen fortælle om sit arbejde med Kulturhavn, Kronborgs og kulturværftets tilblivelse. *Husk at medbringe medlemskort for 2018.*

Medlemskab

Vi minder om, at for at kunne deltage på generalforsamlingen og for at få del i de andre goder som foreningen byder på, skal der betales kontingent. Hvis man endnu ikke har modtaget sit medlemskort minder jeg om, at det ligger klar til afhentning på bymuseet.

Årbog 2017

Indeholder følgende artikler:

Mogens Jensen: »Rosenvinge og Øresundstolden«

Flemming Jensen: »Kulturhavn, Kronborg og Kulturværftets tilblivelse«

Lise Hansen: »En spillemand fra Helsingør«

Vi forventer at årbogen vil ligge klar til afhentning til foreningens generalforsamling, hvilket er en yderlig god grund til at møde op på denne for foreningen så vigtige dag.

Medlemsbladet »Forening & Museum«

er som I kan se kommet i en reduceret udgave. Vi ville gerne fortsat kunne udgive et blad med meddelelser om foreningens virke, foredrag og andet, krydret med artikler fra vores historiske by og omegn. Vi er glade for at Bente Thomsen vil påtage sig arbejdet med redaktørjobbet og Nofoprint vil klare opsætning og layout. Skulle der blandt medlemmerne være en der på frivillig basis kunne tænke sig – og have den nødvendige viden – til at lave bladets layout, eller måske kender en, hører vi meget gerne herom. Det drejer sig om et blad 4 gange årligt. Henvendelse kan ske på tb-j@stofanet.dk eller på den kommende generalforsamling.

Ninianus-altertavlen fra Skt. Olai Kirke

af Bente Thomsen

Allerede fra 1500-tallet var der en ganske stor skotsk befolkning i Helsingør, bestående af både velhavende og indflydelsesrige personer og af andre, som havde mere beskedne erhverv. De skotske indvandrere benyttede sig af Skt. Olai Kirke, og deres tilknytning til kirken findes der stadig fysiske spor af.

I 1511 skænkede en borger i København ved navn Regnollt Hansen en gård i Helsingborg til Ninianusalte-ret i Skt. Olai Kirke, og det var den velhavende skotske indvandrer David Thomesen, som modtog gaven på alterets vegne. En anden gave til alteret blev givet i 1513 af Per Staffensen, som overdrog en gård i Helsingør til det. I den forbindelse nævnes David Thomesen og hans efterkommere som dem, der i fremtiden skal administrere gaven til alterets bedste, et godt tegn på familiens position.

Skt. Ninianus

Skt. Ninianus (eller Skt. Ninian) var den skotske skytshelgen og var ifølge legenden udsendt fra Rom for at bygge den første kirke i Skotland. Oplysningerne om ham er ganske usikre, og li-

gesom med andre helgenlegender er der ingen beviser for, at personen overhovedet har eksisteret. Han skulle have levet i det 6. eller 7. århundrede og være tilknyttet det skotske kloster Whithorn i Galloway. Han nævnes første gang i et skrift af den engelske munk Beda, som omkring 731 færdiggjorde et værk om den engelske kirke. Ninianus' betydning hænger sammen med, at de skotske konger i 1100-tallet tog legenden til sig og begyndte at betragte Ninianus som en særlig skotsk helgen.

Det var almindeligt for skotter i udlandet at oprette Ninianusalte, men den eneste i dag bevarede altertavle for Ninianus er den fra Skt. Olai Kirke.

Alteret

Det skotske alter var et sidealter i Skt. Olai Kirke. Det vides ikke præcis, hvornår altertavlen er kommet til. Alteret kan godt i begyndelsen have klareret sig med noget mere beskedent, indtil de fik råd til den fornemme altertavle fra Tyskland. Tavlen dateres til 1500-1525, værkstedet er tysk, men oprindelsesbyen kendes ikke.

Altertavlen er ca. 170 cm høj, 126 cm bred og 18 cm dyb. Inderst i skabet er der tre relieffigurer (1. stand) og for-

an dem er der to sæt bevægelige fløje (2. og 3. stand), begge med malerier på både forside og bagside. På de store kirkelige festdage stod tavlen helt åben, så man kunne se de tre centrale figurer Ninianus, Jakob og Andreas, flankeret af Skt. Johannes og Skt. Morten. Den øvrige tid af året kunne man lade alteret stå halvåbent, så 2. stand var den synlige, og hvis alteret var lukket, kunne man se Skt. Barbara og Skt. Erasmus, alt afhængigt af, hvornår i kirkeåret det var.

Af de tre relieffer er Skt. Ninianus den centrale figur. Han er afbildet i bispeudstyr og med sin bispestav. På tvær-

båndet hen over brystet står skrevet: "Sant ninianus bitte" - Skt. Ninianus bed for os (svært at se på billedet).

Forskerne har gennem årene undret sig over de to fløjfigurers placering. Skt. Johannes til venstre er traditionelt placeret og ser ind på de tre figurer i hovedfeltet. Skt. Morten til højre, der er i færd med at give almisse til en tigger, vender ryggen til de centrale figurer og kigger væk fra centrum. Det skyldes, at altertavlen helt fra den oprindelige montage har været samlet forkert. Altertavlen er ankommet i enkeltstykker fra værkstedet i Tyskland og er blevet samlet i Helsingør. De

1. stand af Ninianusaltertavlen. I midterfeltet ses den skotske nationalhelgen Skt. Ninianus med apostlene Skt. Jakob den ældre til venstre og Skt. Andreas til højre. På den venstre fløj ses apostlen Johannes og til højre Skt. Morten. Foto: Jens Bruun, altertavler.dk

håndværkere, som samlede altertavlen, har ikke vidst, hvordan fløjene skulle sættes i forhold til hinanden. Det har betydet, at der i 2. stand er en forkert og ulogisk rækkefølge af legenden om Skt. Ninianus, og at Skt. Barbara, som egentlig skulle være højre fløjfigur i 1. stand, er havnet i 3. stand og der står og kigger til den forkerte side.

2. stand

2. stand viser Skt. Ninianus' helgenlegende. Illustrationen viser et korrigeret billedforløb, som det oprindelige var meningen, det skulle være. Historien skal læses vandret fra øverste venstre hjørne. Et [R] betyder, at det er den korrigerede, rigtige rækkefølge.

Øverste række:

- 1 [R]. Den unge pilgrimsklædte Ninian afvises på et slot, hvor al vegetation er vissen eller fældet, og hvis beboere viser alle tegn på verdsligt levned.
- 2 [R]. På et andet slot, med frodig vegetation, modtages han med venlighed af to fornemt klædte mænd, mens andre glade ser til.
- 3 [R]. Ninian vies til biskop af pave Siricius, en kardinal og to biskopper, bag dem ses en fløjaltertavle med Jomfru Maria med barnet.
- 4 Ninian, bispeklædt og fulgt af en tjener, besøger et fængsel; de seks fanger har alle halsjern med lænke på, fire af dem har dertil hænder og fødder i blokke.

2. stand af Ninianustavlen, hvor helgenlegenden fremstilles. Her gengivet i den korrigerede, korrekte rækkefølge. Foto: Jens Bruun, altartavler.dk

Nederste række:

- 5 [R]. Fire tyre stanger tre mænd til døde, i baggrunden en by med forsvartårne.
- 6 [R]. Ninian, bispeklædt og fulgt af sin tjener og endnu en mand, opvækker de tre ihjelslagne mænd.
- 7 [R]. Ninian, bispeklædt, giver almisse til fem fattige, tre mænd og to kvinder, bag ham står hans tjener med en pengepose.
8. Den døde Ninian, i bispeskrud, lægges i en sarkofag af to mænd i kapper med hermelinskraver og pyntearmer; fire gejstlige, alle med tonsur, forestår begravelsen, de holder henholdsvis en kerte, en viekost, messebogen og et røgelseskar; begravelsen foregår i den samme kirke som bispevielsen.

Skt. Barbara og Skt. Erasmus. Foto: Jens Bruun, altertavler.dk

3. stand

3. stand viser til venstre Skt. Barbara og bag hende det tårn, hun altid afbildes med som fast attribut. Ifølge hendes helgenlegende holdt hendes hedske far hende fanget i et tårn. Til højre står Skt. Erasmus i bispeskrud. I højre hånd holder han vinden, hvor hans tarmer er vundet op, og han har en bispestav i venstre hånd. Senere bringes det korrigerede billede af 1. stand, hvor Skt. Barbara er placeret, hvor hun oprindeligt skulle være. Det korrigerede billede af 3. stand er også gengivet.

Det meste af alterets jord var ved reformationen blevet overdraget til almindeligt hospital i det tidligere karmeliterkloster, men med den klausul, at der i

hospitalet altid skulle være en sygeseng til en trængende skotsk person.

I en beskrivelse fra 1740 står, at det gamle katolske alter, som længe havde været placeret i sakristiet var blevet flyttet til Oxes kapel. I 1808 berettede præsten til Oldsagskommissionen, at han havde ladet alteret lukke og forsegle for at forhindre flere ødelæggelser på det, af hvilke der åbenbart havde været en del. Derefter blev der indgået en aftale med Oldnordisk Museum, det senere Nationalmuseum, om at det skulle overtage altertavlen. Kirkeværgen fik til opgave at ”besørge samme ved Skibsfartens Aabning i næstkommende Foraar”. I 1821 blev

Den korrigerede 1. stand, hvor Skt. Barbara har fået den rigtige plads.
Foto: Jens Bruun, altertavler.dk

det overdraget til museet, som lod det istandsætte og derefter anbragte det på Trinitatis Kirkes loft.

Ninianustavlen er i dag en del af Nationalmuseets middelalderudstilling, hvor den er ophængt, så den inderste stand er synlig med de tre helgenrelieffer.

Kilder:

Danmarks Kirker, Frederiksborg Amt, I. bind.
www.altertavler.dk

Rekonstruktion af midterfeltet i 3. stand. Til venstre Skt. Morten, som giver almisse til en tigger, til højre Skt. Erasmus. Foto: Jens Bruun, altertavler.dk

Færgelavet

Af Ingrid Dora Jarnbjer

Færgefarten ved Helsingør kan føres langt tilbage i tiden, her hvor Øresund ikke er bredere end ca. 4 km, var det fra gammel tid det korteste overfartssted mellem Sjælland og Skåne.

Saxo skriver i sin Danmarks Krønike, »at havet mellem Sjælland og Skåne var efterhånden dækket af danskeres flåde, at enhver kunne gå tørskotet over denne bro af tæt sammenstuede skibsstævne«, så må det utvivlsomt være sundets smalleste sted mellem Helsingør Helsingborg han skriver om.

Første gang vi hører om en overfart er i 1294 da ærkebispens Jens Grand og hans domprovst Jacob Lange var blevet taget til fange af Kong Erik Klipping's broder Christoffer. Beretningen lyder, således: »Der de kom til Helsingborg med dennem, da kastede de dennem nederst i færgen bag hestene, og de stod og møgede på dennem. Straks de kom til Helsingør, da bunde de dennem på deres heste igen og førte dennem så fremdeles til Søborg slot den samme aften.«

Fra gammel tid synes det at have været en pligt for Helsingør at sørge for at der var båd, så de rejsende kunne komme over til Helsingborg. Fra midten af 1500-tallet er der oplysninger

om at byen havde en færge, som blev forpagtet af en færgemand.

I 1552 afleverer færgemand Lydtke færgen, efter at have haft den i 3 år, tilbage til byen og bliver dømt til at betale 40 mark for mangler, dette bliver senere eftergivet ham »for Guds nådes skyld«. Han efterfølges af skipper Severin, som fik færgen mod at han selv skulle holde en »lejekar« med løn, mad og øl, færgen med tilbehør og redskaber skulle han dele med byen, dog var ankeret byens, men hvis ankeret blev forlist, skulle Severin betale det halve. Et anker var en meget kostbar del af et skib. Allerede i 1563 har byen flere færger, en af dem kaldtes »byens lille færge«. Det blev nu vedtaget at færgemændene skulle betale en tredjedel af indtægterne til byen. I 1574 søgte Lars Kedelsmed om at blive byens færgemand, og han fik byens færger og både, med alle deres redskaber, dette viser, at man nu også havde fragtbåde i »ruten« Helsingør-Helsingborg, og transporter af en hvis størrelse.

Selv i 1586 kunne det være et problem at få plads på færgen mellem Helsingør-Helsingborg, vi har en beretning fra januar 1586 hvor kongens vildtskytte kom til Helsingør med kongens hest som skulle over til Helsingborg. Vildtskytten henvender sig til byfoged-

Den kendte helsingørske færgemand Lars Bache (1771-1809), her i sin båd "Makrelen".

den, som sender sin fogedsvend Peder ned til færgestedet for at få ham med over. Færgen var imidlertid lastet så meget, at færgemanden Jens Frandsen ikke turde tage mere last med ombord. Hesten var for stor, sagde han, men Peder sagde at det var kongens hest og den skulle over med det samme, han ville også betale ham 24 skilling for fragten, hvilket var prisen for en fuld båd, men Jens sagde nej og lagde ud fra land. Peder forbød ham nu på kongens vegne, at han ikke må-

te sejle uden at tage karlen og hesten med. Da lød en røst fra færgen: »jeg vil lade tusinde djævlø føre ham og hans hest over.«

Fogedsvenden gav Jens skyld for dette dristige tilråb, men han nægtede, og vidnerne holdt med ham, ingen kunne vide hvem det var der havde sagt de slemme ord, da færgen var fuld af folk. Det er utroligt at tænke sig at det var nødvendigt at reservere plads på færgen allerede i 1580'erne.

I 1524 blev Helsingør fritaget for at betale byskat og al anden kongelig tyngde, imod at byen skulle føre kongens folk over sundet. Dette var en stor økonomisk belastning for byen, især under krigene hvor hele hære af soldater og proviant skulle transporteres over, og ikke nok med at overfarten kostede penge, men byen skulle også indkvartere folkene medens de ventede på at komme over, og det var i visse tilfælde ruinerende for byens borgere, for de fik som regel ikke nogen betaling for deres ydelse.

Også i fredstid krævede kongen fragt af Helsingoranerne, det var bl.a. sten fra Höganäs, skibsmaster fra Norge, kongens vogne og dyr m.m. Denne fragt steg med årene og blev til store tyngende udgifter for byen. I 1620 forliste byens færge, og man ville ikke anskaffe en ny, fordi forholdene havde ændret sig derhen, at der nu var så megen trafik, at det nu var en god forretning at færge fragt og folk over sundet, så byens færgemænd kunne nu drive færgefarten som privat virksomhed.

Færgemændene danner i 1630 et lav. Færgelavet må have været et af de stærkeste i byen, for ikke nok med at de havde en oldermænd, som alle andre lav, men de havde også fire underoldermænd.

Det var vigtigt med et lav, der fastsatte regler for hvordan byrderne, ved kongens frie fragt skulle fordeles, og

det var især fragt til Helsingborg og København der var tale om. Meget af færgetrafikken var til og fra de skibe der lå på redan, og skulle ind til Helsingør for at handle og fortolde. Det var også kun færgemænd som var medlemmer af lavet, der havde ret til at tage fragt. Der var også faste regler om hvordan fragterne skulle fordeles. Der står bl.a.: Ingen må tage flere fragter end han kan bestyre, en anden paragraf siger: Den som vil tilvælge sig fragter med skældsord eller slagsmål og truen, skal straffes at myndigheden.

Færgelavets udvikling afspejler byens udvikling, og der blev et stort opsving da lastetolden blev indført af Frederik II i 1567, for så var skibene nød til at ligge længere ved Helsingør medens lasten blev undersøgt. Der var den snedige bestemmelse, at skipperen skulle værdisætte sin last, men for at han ikke skulle sætte den for lavt havde kongen ret til at købe lasten til den pris skipperen havde opgivet. Ret så genialt.

Jens Grands segl.

Foredrag

Lørdag den 24. februar 2018

Ved Vera Noldus

Emne: Philip de Lange. Indvandrerer der blev en af Københavns – og Helsingørs – mest markante bygmestre

Philip de Lange så juni 1729 en avisannonce, hvor Frederik 4. opfordrede håndværkere uden for Danmark til at rejse til København for at være med til at genopbygge byen, efter Københavns brand 1728 havde hærget byen. Han tog straks til København, og i løbet af de næste godt tredive år rejste han den ene markante bygning efter den anden: Mastekranen, Hovedvagten og Arsenalet på Holmen. Asiatisk Kompagni på Strandgade og flere af de smukke huse langs Københavns kanaler er hans værk.

Philip de Lange, murermesteren fra Haag bragte den nederlandske klassicistiske byggestil til Danmark. Ud over bygningerne på Holmen byggede han borgerpalæer i København, og han byggede bl.a. Glorup på Fyn og Stephen Hansens Palæ i Helsingør, og Det Hvide Fyr på Skagen. Måske var han også arkitekt til Hellebækgård, og desuden havde han forgæves givet et tilbud om at være arkitekt bag Helsingør Toldkammer.

Philip de Langes virksomhed i Danmark er et billede på en tid, da landet var åbent for international indflydelse. Da Det Kgl. Danske Kunstakademi grundlagdes i 1754, var nationen begyndt at lukke sig om sig selv, og Philip de Langes død i 1766 blev enden på en æra.

Mange af bygningerne står stadig den dag i dag som en del af den levende by.

Lørdag den 17. marts 2018

Ved museumsinspektør på Nationalmuseet, ph.d. i historie Jakob Seerup

Emne: Vagtskibene i Sundet

Museumsinspektør, ph.d. Jakob Seerup vil berette om de skibe, der i de store sejlskibes tid, lå i Sundet ud for Kronborg år efter år og for at passe på, at de mange forbi passerende skibe ikke stak af fra regningen, når der skulle betales sundtold. Det var en vigtig funktion, men samtidig også en af de mest upopulære tjanser blandt flådens folk, der ikke brød sig om den rutineprægede og dårligt lønnede vagttjeneste.

Jakob Seerup, der har arbejdet på Orlogsmuseet i mange år, fortæller i foredraget om sygdom, sundhed, deserteringer, kriminalitet og straf om bord på vagtskibene.

Jakob Seerup vil også komme ind på, at landlov til Helsingør også kunne betyde, at vagtskibets kaptajn kunne finde kærligheden og blive gift i Helsingør!

Maleri af Jacob Petersen, 1838: Helsingør Red på Øresundstoldens tid. I forgrunden til højre ses en engelsk bark, i mellemgrunden en amerikansk brig, til venstre for denne ses det danske vagtskib. I forgrunden til venstre ses en færgebåd, længere tilbage en norsk skonnert. Bagerst ses Helsingør by med Kronborg. Længst til højre ses en tysk brig.

Vore foredrag finder sted kl. 14.00 i Smedens Hus, Strandgade 46, Helsingør. Foredraget er gratis for medlemmer, der bedes medbringe medlemskort. Andre er velkomne mod en entre på 50,00 kr.

Tilmelding og samtidig evt. tilmelding til operaen finder sted helst på mail eller evt. på telefon fra onsdag den 28. februar 2018 kl. 10.00 (ikke før) til Elisabeth Thorsen. Mail: elisabeth.p4@gmail.com (mail sendt før kl. 10.00 er ikke gyldig tilmelding). Tlf. 24 21 79 82.

Sidste år blev turen til Polen så overtegnet, at vi måtte dublere turen, hvilket ikke er muligt i år. Da alle medlemmer skal have lige muligheder, har vi valgt at åbne tilmeldingen fra et bestemt tidspunkt. Plads på turen fås efter »først til mølle-princippet«. Nærmere oplysninger på foreningens hjemmeside www.helsingormuseumsforening.dk

5 dages busrejse til Poznan i Polen

28. maj-01. juni 2018

Poznan er en by med over 500.000 indbyggere mindre end 250 km øst for Berlin. Poznan har flere slotte, paladser, kirker, parker samt historiske huse. I centrum siges den store markedsplads Stary Rynek at være en af Centraleuropas smukkeste. Her ligger rådhuset, der er en af Polens flotteste renæssancebygninger, opført i 1500-tallet.

Dag 1: Kørsel fra Helsingør til Poznan med morgenbuffet på færgen til Rostock. Ankomst ca. kl. 18.00 og indkvartering på hotel Ikar. Alle værelser har bad, kabel-tv, køleskab og fri internet.

Dag 2: Byrundtur i Poznan afbrudt af frokost, middag på hotellet. Evt. opera om aftenen.

Dag 3: Bus til paladset i Rogalin. Frokost. Herefter videre til slottet i Kornik. Et slot som overlevede 2. verdenskrig og går tilbage til 1400-tallet. Dagens afsluttes med besøg i Domkirken i Gniezno.

Dag 4: Den gamle fæstning – Citadel – ligger på en høj lidt nord for Poznans bymidte. Området blev i 1962 til et stort parkområde med museer, monumenter, skulpturer og militær kirkegård. Frokost på restaurant ved par-

ken eller i den gamle bydel. Om eftermiddagen er der tid på egen hånd i Poznan.

Dag 5: Hjemrejse til Danmark. Ankomst til Helsingør ved 21:30-tiden.

Prisen pr. person kr. 4.320.

Tillæg for enkeltværelse kr. 320.

Prisen inkluderer 4 overnatninger med helpension og entreer.

Der er reserveret billetter til Bizets opera Carmen. Tilkøb pris kr. 135 pr. person.

Guide på turen er historikeren Bente Thomsen, der har polsk som bifag. For Museumsforeningen deltager Elisabeth Thorsen og Tom Sinding. I Poznan deltager desuden en polsk lokalguide.

Markedsplads i Poznan.

Returadresse: Helsingør Museumsforening
v/ Torben Bill-Jessen, Aarhusvej 69 b, 3000 Helsingør

